

A Kúria v é g z é s e

Az ügy száma: Kvk.IV.37.819/2020/4. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró

A kérelmező: S. dr. S. I.
(...)

A kérelmező képviselője: Litresits Ügyvédi Iroda; eljáró ügyvéd: dr. Litresits András
(...)

Az ügy tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság 2/2020. (X. 1.) TVB számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság 2/2020. (X. 1.) TVB számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket – külön felhívásra – az állam javára fizessen meg.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Hajdúnánás Város Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) az 1/2020. (VI. 29.) HVB számú határozatával Hajdúnánás település 5. számú egyéni választókerületében az időközi települési önkormányzati képviselő választást 2020. szeptember 20. napjára tűzte ki. A HVB a 4/2020. (VIII. 5.) HVB számú határozatával K. Á.-t, az 5/2020. (VIII. 5.) HVB számú határozatával a kérelmezőt független jelöltként nyilvántartásba vette. A szóban forgó időközi választás eredményét a HVB a 2020. szeptember 20. napján kelt, 10/2020. (IX. 20.) HVB számú határozatával állapította meg, mely szerint a megválasztott települési képviselő: K. Á. 120. azonosító számú független képviselő. A határozat mellékletét képező jegyzőkönyv szerint a névjegyzékben lévő választópolgárok száma: 1667 fő; a leadott szavazatok száma: 835; az érvényes szavazólapok száma: 826; melyből K. Á. független jelöltre leadott szavazatok száma:

Kvk.IV.37.819/2020/4.

434; a kérelmezőre leadott szavazatok száma: 378; további két jelölt összesen 14 szavazatot kapott.

- [2] Az iratok között elfekvő, a Nemzeti Választási Iroda Elnöke által 2020. október 1. napján – közérdekű adatigénylésre – kiadott tájékoztatás szerint a tárgyi időközi választás kitűzésekor azon választópolgárok száma, akik hajdúnánási lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkeztek, de nem az 5. számú választókerületben, és szerepeltek a lezárt névjegyzékben: 38 fő.
- [3] A kérelmező 2020. szeptember 23. napján kifogást nyújtott be a HVB-hez, melyben előadta, hogy a választás napján történt, általa megjelölt jogsértések csak a választás megismétlésével küszöbölhetők ki. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy K. Á. képviselőjelöltet támogatók 2020. szeptember 20. napján a szavazóhelyiségtől számított 10-15 méteres távolságon belül, folyamatosan kampánytevékenységet végeztek; a képviselőjelölt által megbízott, K. Z. S., delegált szavazatszámoló bizottsági (a továbbiakban: SZSZB) tag folyamatosan kijárált a szavazóhelyiségből, a szavazóhelyiség bejárata előtt telefonált, személyesen találkozott a K. Á. képviselőjelöltet támogató képviselőcsoport tagjaival, illetve beszélgetett a szavazópolgárokkal. Álláspontja szerint ezen tevékenységek a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 143. § (1) bekezdésének b) pontjába ütköznek. Másodlagosan sérelmezte, hogy id. T B és felesége a 11. számú szavazóköri szavaztak annak ellenére, hogy ők ténylegesen másik választókerületben laknak. E magatartás sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban rögzített alapvető rendelkezéseket. Harmadlagosan azt kifogásolta, hogy a 2020. szeptember 20. napján terjesztett szórólap nem rendelkezik impresszummal, az a választópolgárok számára megtévesztő, a választások tisztaságát, továbbá a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 46. § (9) bekezdését is sérti.
- [4] A HVB a 11/2020. (IX. 25.) HVB számú határozatában a kifogásolt szórólap tekintetében megállapította a jogszabálysértés tényét, ugyanakkor mivel a jogsértő személye nem ismert, ezért további jogkövetkezményt nem alkalmazott. A kifogást ezt meghaladóan elutasította. Határozatában rögzítette, hogy a kérelmező által csatolt fotókon egyértelműen beazonosítható K. Z. S., delegált SZSZB tag, amint a szavazóhelyiségeket biztosító épület előtt más személyek társaságában tartózkodik, és dohányzik. A becsatolt bizonyítékokból azonban nem állapítható meg az, hogy telefonhívásával, vagy beszélgetéseivel kampánytevékenységet végzett volna. Megállapította továbbá, hogy T. B. és felesége a lakóhelye szerint gyakorolta a választójogát, amely a Ve. és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény szabályainak megfelelő, így a választás alapelvei nem sérültek.

A Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság határozata

- [5] A kérelmező fellebbezésére eljáró Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: kérelmezett) a 2020. október 1. napján kelt, 2/2020. (X. 1.) TVB számú határozatával a 11/2020. (IX. 25.) HVB számú határozatot helybenhagyta. A kifogáshoz és a fellebbezéshez csatolt tanúvallomásokat, fényképfelvételeket, valamint Facebook bejegyzést értékelve arra a következtetésre jutott, hogy azok nem érik el azt a szintet, amely alapján a hivatkozott jogsértések megtörténte megállapítható lenne. Határozati álláspontja szerint önmagában az, hogy a szavazókörtől számított 150 méteren belül az egyik független jelöltet támogatók, illetve az általa delegált SZSZB tag az utcán telefonálnak, cigarettáznak és beszélgetnek akár egymással, akár más választópolgárokkal, még nem valósítja meg a tiltott kampánytevékenységet. Rögzítette, hogy a választási eljárás kereteit meghaladja annak vizsgálata, hogy a lakcímnnyilvántartás valós adatokat tartalmaz-e, ennek hiányában azon személyek, akiknek lakóhelye a nyilvántartás szerint az adott választókerületben van, élhetnek-e állampolgári jogukkal.

Kvk.IV.37.819/2020/4.

- [6] Megállapította továbbá, hogy az állandó, folyamatosan aktualizált központi névjegyzékben minden választópolgár szerepel, aki bármelyik választástípusban választójoggal rendelkezik. Az aktív választópolgárokat tartalmazó névjegyzék a szavazóköri névjegyzék, amelynek kapcsán a Ve. 102. § (1) bekezdésében rögzített főszabály az, hogy egy választópolgár csak egy szavazóköri névjegyzékben szerepelhet. Utalt a Ve. 307/A. §-ában és 307/C. §-ában foglaltakra, és e körben arra, hogy az előző önkormányzati választás szavazóköri névjegyzékéhez képest az időközi választás kapcsán csak akkor következhet be változás, ha időközben valaki szavazati jogát elveszítette, elhunyt, nagykorúvá válása vagy egyéb okból szavazati jogot szerzett, bejelentett lakcímváltozás okán a szavazóköri névjegyzékbe kerül vagy onnan kivételre és máshová helyezésre kerül, esetleg választókerületen belül átjelentkezett. Önmagában egy olyan állítás, miszerint valamely választópolgár(ok) nem a valós – rendszeres tartózkodásukra szolgáló – lakcímük alapján gyakorolták szavazati jogukat az időközi választáson, a hivatkozott alapelvek sérelmének megtörténtét bizonyítottá nem teszi, hiszen a szavazóköri névjegyzék a polgárok személyi és lakcímadatait tartalmazó nyilvántartásán alapuló tényhelyzetet rögzít.

A felülvizsgálati kérelem

- [7] A kérelmezett határozatával szemben a kérelmező felülvizsgálati kérelemmel élt, melyben annak megváltoztatását kérte akként, hogy a Kúria a kifogásnak teljes egészében adjon helyt, az időközi választási eljárást annak eredményére kiterjedően semmisítse meg, és az eljárás megismétlését rendelje el. Megsértett jogszabályhelyként a Ve. 2. § (1) bekezdésének a) és e) pontjait, 141. §-át, 142. §-át, 143. §-át, 172. § (2) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét és a XXIV. cikk (1) bekezdését jelölte meg.
- [8] Előadta, hogy a kérelmezett és a HVB is jogellenesen figyelmen kívül hagyta a fellebbezésben foglaltakat. Utalt a Ve. 143. §-ában meghatározott ún. 150 méteres szabályra, amely álláspontja szerint nyilvánvalóan azt a jogalkotói célt szolgálja, hogy a választópolgárokat a szavazás előtt közvetlenül semmilyen kampánytevékenység ne érje, ne tudja a választói akaratot befolyásolni. A kérelmezett a csatolt nyilatkozatok és fényképek ellenére nem állapította meg a Ve. 143. §-ának a sérelmét, a józan észbe és köztudomású tényekbe ütközően, a Ve. 172. § (2) bekezdésének téves értelmezésével magyarázta az SZSZB tag iskolaépület bejárata előtt naponta többszöri megjelenését és az állampolgárokkal történt kapcsolatát, kommunikációját. Az SZSZB tagnak az étkezésén és egészségügyi okokon túlmenő rendszeres járkálása, választópolgárokkal (szavazás előtt) történt tanú-nyilatkozatokkal és fényképekkel igazolt kampánytevékenysége jogsértő. Amennyiben az őt delegáló személlyel telefonon kívánt egyeztetni, „azt megtehetette volna az iskola udvarán, az egyik folyóson, egyik üres termében”, mert csak a szavazóhelyiségben kizárt az adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszköz használata. Álláspontja szerint a Ve. 141. §-át is figyelembe véve az SZSZB tagnak – közismert jelölti kötődése miatt – „már pusztán személyes jelenléte is kampánytevékenységnek minősül a 150 méteres körzeten belül”. A csatolt fényképek, valamint pl. E. L. és B. J. tanúnyilatkozatai a kampánytevékenységnek közvetlen és egyértelmű bizonyítékait képezik. Jogi álláspontja szerint a kérelmezett is megállapította a csatolt bizonyítékok alapján a jogsértéseket, csak a téves mérlegelése és jogszabálysértése miatt fogalmazott úgy, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett egyértelmű és megnyugtató következtetést levonni az állítólagos jogsértések tényleges bekövetkeztét illetően.
- [9] Arra is hivatkozott, hogy a kiemelkedő létszámú, összesen 38 fő „betelepített” választópolgár kapcsán a kérelmezett nem cáfolta a fellebbezésben foglaltakat, szemben a HVB-vel, amely érdemben vizsgálta T. B. és felesége lakóhelyét. A Ve. 225. §-ára hivatkozással csatolta a Nemzeti Választási Iroda Elnökének tájékoztatását, mely szerint 38 választópolgár volt, akik

Kvk.IV.37.819/2020/4.

az 5. számú választókerületen kívül címüket 5. számú választókerületire változtatták, a választási végeredmény alapján pedig mindössze 56 szavazat döntött. A józan ész és különösen a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített alapelv érvényesülése mellett gyakorlatilag kizárható, hogy a választási eredmény befolyásolásának etikátlan és jogszerűtlen szándéka nélkül 38 hajdúnánási választópolgár „hirtelen” átköltözött az időközi választással érintett 5. számú választókerületbe.

[10] Végül kiemelte, hogy a HVB az impresszum nélküli szórólap vonatkozásában megállapította a jogsértést, ami a józan ész és helyi köztudomású tények alapján nyilvánvalóan nem hozható köthető.

[11] A kérelmezett nyilatkozatot nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[13] A Kúria elsőként a Ve. 143. § (1) bekezdés b) pontjának sérelmére alapított felperesi kifogásokat vizsgálta. E jogszabályhely értelmében, nem folytatható kampánytevékenység a szavazás napján a szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül közterületen.

[14] A Kúria rögzíti, hogy a fent megjelölt szabályozás célját a kérelmező helyesen határozta meg, ez pedig a választói akarat kinyilvánítása zavartalanságának biztosítása. A kampánycsend intézményének legitimitásával az Alkotmánybíróság is több határozatában foglalkozott, kimondva, hogy a választójog védelme és a demokratikus jogállamiság követelménye szükségessé teheti a kampánycsend intézményét, illetve a véleménynyilvánítás- és sajtószabadságnak a kampánycsend által megvalósuló korlátozását. [I. pl. 6/2007. (II. 27.) AB határozat]

[15] A Ve. 143. § (1) bekezdés b) pontja egy területi korlátozást fogalmaz meg, melynek teljesüléséhez nem szükséges, hogy a 150 méteres körzetben bárki ténylegesen tartózkodjon, a rendelkezés alkalmazásához elégséges az, ha a tevékenység a 150 méteres körzetet célozza (relatív területi kampánytilalom). E tilalom megvalósulásának feltétele, hogy az adott tevékenység a közterület 150 méteres körzetén belül a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából látható, vagy hallható legyen. (I. pl. Kvk.I.37.703/2019/2. számú döntés)

[16] A Kúria megállapította, hogy a kérelmező által hivatkozott tanúvallomások egyike sem számol be olyan észlelésről, amely a Ve. 141. §-a szerinti választói akarat befolyásolását célzó (megkísérlő) beszélgetésről, agitálásról, bármely szórólap, kampányajándék osztogatásáról, jelölt népszerűsítését szolgáló szimbólumok használatáról stb. tartalmazott volna információt. A kérelmező álláspontjával ellentétben az SZSZB tag „puszta jelenléte”, a 150 méteres körzetben tapasztalt beszélgetések önmagukban – annak tartalmi ismerete nélkül – nem minősülnek kampánytevékenységnek, a kérelmező által felvonultatott bizonyítékok a választói akarat befolyásolására alkalmas, avagy azt célzó tevékenység bizonyítására alkalmatlanok. [„K. Z. S. fekete öltönyben, a szavazatszámláló bizottság K. Á. független képviselőjelölt által delegált tagja, rendszeresen, körülbelül fél óránként megjelent a szavazóhelyiség bejárata előtt közvetlenül, szinte az ajtajában (...) és folyamatosan telefonált”; „Láttam, ahogyan személyesen tartotta a kapcsolatot Cs. I. alpolgármesterrel, aki a K. Á. képviselőjelöltet támogató képviselőcsoport tagja”; „...egész nap során folyamatos mozgás volt tapasztalható a szavazóhelyiség (...) előtt közvetlenül a bejáratától számított 10-15 méteres távolságon belül”;

Kvk.IV.37.819/2020/4.

„...beszélgettek szavazókkal még a szavazás megkezdése előtt”; „D. M. önkormányzati képviselő ott állt a bejárat közelében kb. 10-15 méteres távolságban a szavazóhelyiség bejáratától és szavazópolgárokkal beszélgetett”; „...az alpolgármester, Cs. I. megbeszélést tartott K. Z. S. szavazóköri delegálttal, aki rendszeresen kijárt az épület elé és a képviselő csoport tagjaival és szavazópolgárokkal beszélgetett”; „Tisztán látszott, hogy szinte egész nap folyamatosan, egy önkormányzati képviselő a Polgári Összefogás képviselő csoport tagjaiból, akik K. Á.-t támogatták, illetve egy fiatal ember ott tartózkodott a bejáratnál, közvetlenül maximum 10-15 méteres távolságban és beszélgettek a választópolgárokkal, mielőtt még leadták volna szavazatukat.”]

- [17] Közömbös az a kérelmezői hivatkozás is, mely szerint az SZSZB tag máshol is telefonálhatott volna (Ve. 172. § (2) bekezdés), vagy hogy a kérelmező megítélése szerint nem volt indokolt a napi többszöri megjelenés a 150 méteres körzetben, mert a szóban forgó tilalom a kampánytevékenységre vonatkozik, mely egy aktív magatartást feltételez és független a fizikai jelenléttől.
- [18] A Kúria megállapította, hogy a kérelmező iratellenesen hivatkozott arra, hogy a kérelmezett a jogsértés tényét megállapította. A kérelmezett a fenti jogértelmezést követve éppen arra – a kifejtettek szerint helytálló – következtetésre jutott, hogy a megjelölt bizonyítékok alapján a hivatkozott jogsértések megtörténte nem állapítható meg.
- [19] Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. E követelmény alapján a kifogást elbíráló határozat(ok) nem alapulhatnak konkrét jogsértéssel alá nem támasztott feltételezéseken.
- [20] A Kúria megállapította, hogy bizonyíték nélküli állítás a kérelmező azon hivatkozása, mely szerint kizárható, hogy a választási eredmény befolyásolásának etikátlan és jogszerűtlen szándéka nélkül 38 hajdúnánási választópolgár „hirtelen” átköltözött az időközi választással érintett 5. számú választókerületbe. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény 1. § (2) bekezdése értelmében, a választópolgár lakóhelyén vagy – ha lakóhelye mellett legkésőbb a választás kitűzését megelőző 30. napig tartózkodási helyet is létesített – bejelentett tartózkodási helyén választhat. A Ve. időközi választásra vonatkozó 307/C. § (1) és (3) bekezdése szerint az időközi választáson átjelentkezésre csak abban az esetben van lehetőség, ha a választópolgár lakóhelye és tartózkodási helye ugyanazon választókerületben van. A szavazóköri névjegyzéket a Nemzeti Választási Iroda a választás kitűzését követő naptól a választás eredményének jogerőre emelkedését követő tizenötödik napig teszi hozzáférhetővé a helyi választási iroda számára, amely névjegyzék – többek között – tartalmazza a választópolgár lakcímét. Egy választópolgár csak egy szavazóköri névjegyzékben szerepelhet. (Ve. 101. §, 102. § (1) bekezdés)
- [21] A kérelmező az általános feltételezések megfogalmazásán („betelepített választópolgárok”) kívül egy konkrét esetre hivatkozott (T. B. és felesége), azonban nem cáfolta azt a tényt, hogy az említett személyek a szavazóköri névjegyzékben szerepeltek, így a szavazati jogukat az 5. számú szavazókörben gyakorolhatták.
- [22] A választási eljárási alapelvek iránymutató és hézagpótló jellegűek, megsértésüket a Ve. 208. §-a maga is jogszabálysértésként minősíti. A Kúria hangsúlyozza, hogy a tételes szabályozás mellett megjelenő alapvető rendelkezések sérelméhez (választás tisztasága, jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás) éppen az vezetne, ha a helyi (területi) választási bizottság – arra vonatkozó jogszabályi felhatalmazás nélkül és feltételezésekre alapítva – azon személyeket,

Kvk.IV.37.819/2020/4.

akiknek lakóhelye a nyilvántartás szerint az adott választókerületben van, kizárná a választási joguk gyakorlásából.

- [23] A kérelmező kizárólag megjegyzésként rögzítette a jogorvoslati kérelmében, hogy a kifogásolt impresszum a józan ész és helyi köztudomású tények alapján nyilvánvalóan nem hozzá köthető. Ez azonban nem cáfolja azt a megállapítást, hogy az eljárás során az nem volt bizonyított, hogy az impresszum pontosan kihez köthető, erre vonatkozóan a kérelmező sem tett tényállítást és nem csatolt bizonyítékot, ezért a jogsértés megállapításán túl további jogkövetkezmény alkalmazásának nem volt helye.
- [24] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a kérelmezett az alkalmazandó jogszabályokat az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően értelmezte és alkalmazta, a bizonyítékok értékelése során jogszerűen járt el, az eljárás során sem részrehajló, sem tisztességtelen ügyintézés nem volt megállapítható, a megjelölt alapelvi rendelkezések nem sérültek.
- [25] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria a kérelmezett határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint helybenhagyta.

Záró rész

- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a Ve. 229. § (2) bekezdése alapján nemperes eljárásban, tárgyaláson kívül határozott.
- [27] A kérelmező az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés szerinti személyes illetékmentességre nem hivatkozott, ezért az Itv. 45/A. § (5) bekezdése szerint mértékű, feljegyzett eljárási illeték megtérítésére a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 102. § (1) bekezdése alapján köteles.
- [28] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2020. október 7.

Dr. Patyi András s.k. a tanács elnöke Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró Dr. Dobó Viola s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő